

NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK

PLANETENSTRAAT 45

TE LICHTENVOORDE

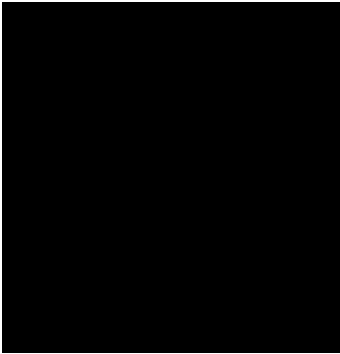

Ecologie

Rapportage nader ecologisch onderzoek

Planetenstraat 45 te Lichtenvoorde

Opdrachtgever	Gemeente Oost Gelre Postbus 17 7130 AA Lichtenvoorde
Rapportnummer	15483C.004
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	28 september 2021
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	7
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	8
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Oost Gelre opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Planetenstraat 45 te Lichtenvoorde.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop en nieuwbouw.

Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming (rapport 15483C.003) waarvan Econsultancy het veldbezoek op 20 april 2021 heeft uitgevoerd.

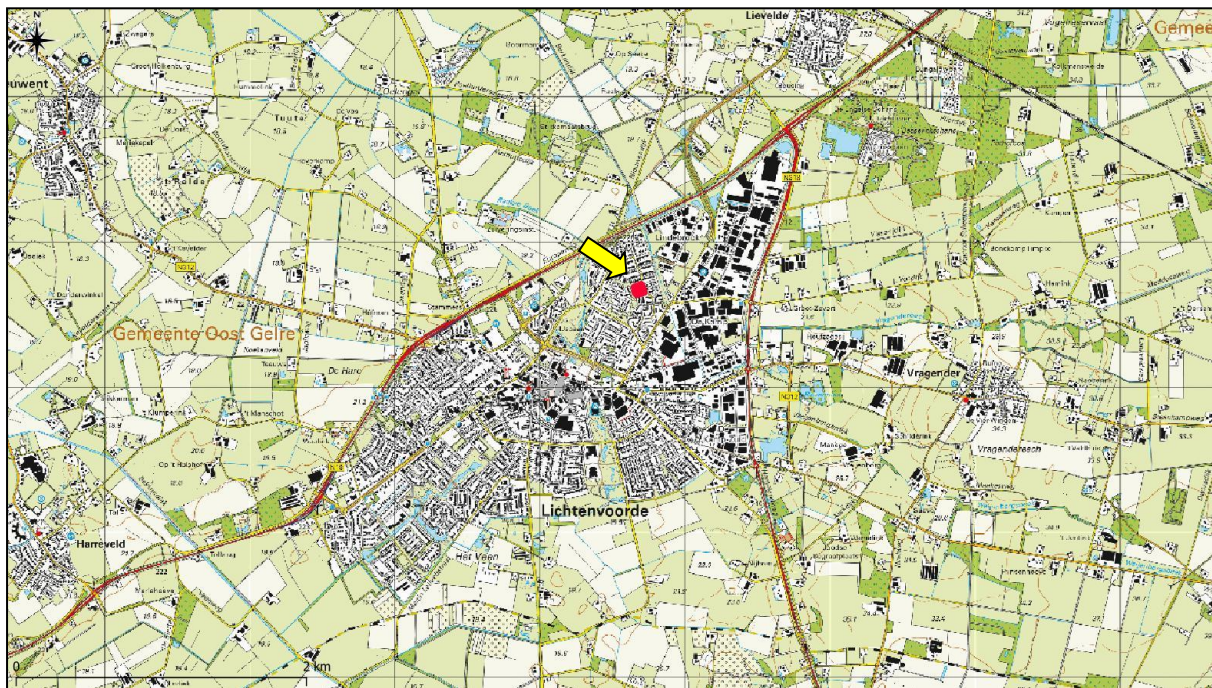
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 4.450 \text{ m}^2$) ligt aan de Planetenstraat 45, circa 800 meter ten noordoosten van de kern van Lichtenvoorde.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 236.685$, $Y = 445.675$. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is bebouwd met een schoolgebouw en voorzien van een groot schoolplein. Het schoolgebouw bestaat uit één verdieping en is deels voorzien van een plat dak en deels van een schuin dak gedekt met dakleer. Het schoolplein is vrijwel volledig verhard met enkele zandbakken, maar om de school heen ligt een strook groen met lage struiken en enkele bomen.

De onderzoekslocatie is gelegen in een woonwijk. De westelijke zijde van deze wijk is een zeer groene wijk. Verder naar het oosten ligt een industriegebied en enkele agrarische percelen. Ook verder naar het noorden is veel agrarisch gebied te vinden.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Schoolgebouw.

Figuur 4. Schoolgebouw.

Figuur 5. Schoolplein met zandbakken.

Figuur 6. Groene strook rondom de school.

Figuur 7. Rondom de school staan veel lage struiken.

Figuur 8. Struiken en bomen rondom de school.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op de plaats van de huidige school (figuur 9). Het huidige schoolplein zal worden omgevormd tot parkeerplaats en groenelementen. De huidige groenstructuren zullen zoveel mogelijk behouden worden. De exacte invulling van de nieuwbouw is bij Econsultancy niet bekend.

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden zal het huidige schoolpand gesloopt worden en de huidige indeling van het schoolplein veranderd worden.

Figuur 9. Schets van de voorgenomen nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

De conclusie uit de quickscan Wet natuurbescherming (rapport 15483C.003) is als volgt:

Conclusie

Huismussen

De onderzoekslocatie biedt geen geschikte nestplaatsen voor huismussen, maar huismussen maken wel gebruik van de dichte, jaarrond groene struiken op het terrein en foerageren tussen het aanwezige groen. Het is van belang dat er in de toekomstige situatie voldoende groen aanwezig is en enkele dichte, jaarrond groene struiken die dienen als kwetterbosje.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Vleermuizen

De bebouwing op de onderzoekslocatie is geschikt als zomerverblijfplaats of paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Nader onderzoek is daarom nodig om vast te stellen of vleermuizen van de bebouwing op de onderzoekslocatie gebruik maken. Dit onderzoek zal bestaan uit 5 veldbezoeken in de periode april tot en met september.

Algemene zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van het groen en de graafwerkzaamheden buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uit te voeren. De meest geschikte periode om graaf- en kapwerkzaamheden uit te voeren betreft de periode september tot en met november. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

Natura 2000-gebied

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de voorgenomen woningbouw op voorhand niet uit te sluiten. Wanneer de plannen meer gedetailleerd zijn uitgewerkt dienen de plannen ter beoordeling bij een ter zake kundig eco-loog of stikstofdeskundige worden voorgelegd om te bepalen of een nader stikstofdepositieonderzoek middels een AERIUS-berekening noodzakelijk is.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober in totaal 3 veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het totaal aantal voorgestelde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van twee waarnemers per veldronde. De verwachting is dat met drie bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsoptnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek bestond uit diverse veldbezoeken. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 12 °C. De windsnelheid lag beneden de 4 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel I. Onderzoeksinspanning per soortgroep

	april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen	-	1 x ochtend		-	2 x avond	
tijdstip		17 juni 2021*			17 augustus en 21 september 2021	
datum		zomerverblijf			zomer- en paar/baltsverblijf	
functie						

*het veldwerk is door twee personen uitgevoerd

Tabel II. Omstandigheden aanvullende onderzoeken vleermuizen

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
17 juni 2021	03.15 – 05.20	18 °C	Droog, 1 Bft.
17 augustus 2021	22.55 – 02.30	13 °C	Droog, 3 Bft.
21 september 2021	19.35 – 22.45	12 °C	Droog, 1 Bft.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

Zomerverblijfplaatsen

In de zomer en het najaar van 2021 zijn twee veldbezoeken uitgevoerd om te onderzoeken of de bebouwing als zomerverblijfplaats wordt gebruikt door vleermuizen. Gedurende geen van de onderzoeken zijn er in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen of zijn er zwermende of aantikkende vleermuizen bij de bebouwing waargenomen. De aangetroffen vleermuizen vertoonden geen binding met de onderzoekslocatie maar kwamen slechts in de nabijheid van de bebouwing om te foerageren of om het te passeren. De omgeving van de onderzoekslocatie werd wel gebruikt door vleermuizen als de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis om te foerageren. De vleermuizen kwamen echter vanuit andere richtingen dan de onderzoekslocatie aanvliegen en vertrokken, na een tijdje gefoerageerd te hebben op de onderzoekslocatie, ook weer weg om elders te foerageren. Op basis van het verrichte onderzoek kan met voldoende zekerheid gesteld worden dat het plangebied geen functie heeft voor vleermuizen als zomerverblijfplaats.

Paar-/baltsverblijfplaats

In het najaar van 2021 zijn er twee onderzoeken uitgevoerd naar de functie van het plangebied als paar-/baltsverblijfplaats. Hierbij is met name gelet op gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen die middels het produceren van baltsgeluiden, vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats proberen te lokken. In de directe nabijheid van de onderzoekslocatie zijn er geen baltsende vleermuizen aangetroffen en er zijn ook geen invliegende vleermuizen waargenomen in de bebouwing. Bij de omliggende woningen zijn er wel baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De exacte verblijfplaatsen van deze vleermuizen kon niet worden vastgesteld maar deze vleermuizen vertoonden geen binding met de onderzoekslocatie. Op basis van het verrichte onderzoek kan daarom met voldoende zekerheid gesteld worden dat de onderzoekslocatie geen functie heeft als paar-/baltsverblijfplaats voor vleermuizen. In figuur 10 is de ligging van de baltslocaties van de gewone dwergvleermuizen buiten de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 10. Baltslocaties (rood vierkant) van gewone dwergvleermuizen op basis van onderzoek uit 2021.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Uit de verrichte veldonderzoeken naar vleermuizen bleek dat er geen beschermde functies op de planlocatie aanwezig zijn. De voorgenomen werkzaamheden zullen daarom niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Er zijn geen maatregelen noodzakelijk gedurende de werkzaamheden ten aanzien van vleermuizen.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Oost Gelre een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Planetenstraat 45 te Lichtenvoorde.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop en nieuwbouw.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op de plaats van de huidige school. Het huidige schoolplein zal worden omgevormd tot parkeerplaats en groenelementen. De huidige groenstructuren zullen zoveel mogelijk behouden worden. De exacte invulling van de nieuwbouw is bij Econsultancy niet bekend.

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden zal het huidige schoolpand gesloopt worden en de huidige indeling van het schoolplein veranderd worden.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning is gebleken dat de bebouwing geen functie heeft als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook het omliggende groen heeft geen essentiële functie voor vleermuizen. Het groen werd gedurende korte periodes wel gebruikt om er te foerageren.

Conclusie

Uit de verrichte veldonderzoeken naar vleermuizen bleek dat er geen beschermde functies op de planlocatie aanwezig zijn. De voorgenomen werkzaamheden zullen daarom niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Er zijn geen maatregelen noodzakelijk gedurende de werkzaamheden ten aanzien van vleermuizen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

